

En wanneer dan daarna alles gedaan werd om onzes naastes eer en goed gerucht te bevorderen dan zou dat een tweede belangrijke stap op den weg zijn.

En als er dan veroordeeld moest worden, dan zou dat kunnen indien dat steeds geschiedde als voor het aangezicht Gods met de bedoeling om de zaak Gods te dienen en nimmer met de bedoeling om een ander klein te maken of zichzelf groot te maken.

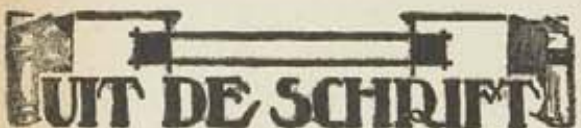
De geheimen van een waarlijk christelijken omgang zijn niet zoo verborgen als sommige menschen in onzen tijd schijnen te denken.

Uit een waarlijk christelijken omgang zou zoo groote kracht openbaar worden ook voor de komst van het koninkrijk Gods. Zoo ongezoekt zouden wij het kunnen laten merken, dat wij wel in de wereld, maar niet van de wereld zijn.

En dan zou onze „omgang” in bijzonderen zin ons steeds weer prikkelen tot een vooridurend méér waarlijk christelijken omgang in algemeen zin.

En zóó leeren we verstaan hoe het kan: „door onzen wandel onze naaste voor Christus gewonnen”.

J. W.

Uitgeleid.

Hij leidde hen buiten tot aan Bethanië.... Luc. 24: 50.

Vroege morgen.

Stil de smalle straten van Jerusalem.

De huizen gesloten, de menschen slapen nog. In sombere hoeken en overwelfde doorgangen ligt nog donkere schaduw van den nacht, die heenging.

Jezus is weer Herder. En nu voor het laatst. Hij leidt. Hij voert de kleine kudde zijner jongeren. Hij leidt ze door deze steenen stadsruïnen, waar de haat tegen hem en tegen hen loert om elken hoek, naar buiten, de poort uit, de vrijheid in, naar zijn pastorale kerkweide, waar zij spijs zullen vinden in overvloed, en drinken kunnen uit koele bronnen en beken.

Waar het paradoxale wonder geschieden zal, dat schapen herders worden, en die geleid werden, leiders.

Hij leidde hen buiten tot aan Bethanië.

Jezus laat de menschen en het menschenwerk achter in de ommuurde stad, de steenen beker vol zonde. Hij is niet meer in de wereld. Hij gaat heen naar den Vader. De deur naar den hemel ligt voor hem niet in het harteloos Jerusalem. Dit wordt aan de verwoesting prijs gegeven. Hij trekt haar deur achter zich dicht.

Naar buiten gaat de weg! Naar het open veld, waarboven de lolkende hemel zich koepelt. In de morgenkoelte. Tegen de berghelling op. Bloesende gaarden, geurige hoven, zingende vogels.

Niet in het ontwakend stadsleven vol rumoer en geschreeuw, gelach en gepraat, niet te midden van een nieuwsgierige massa, of voor de oogen dergenen die hem naar het kruis verwezen, gaat de Christus zijn glorie tegen. Eenmaal zal aller oog hem zien; nu nog niet.

Door deze stille uitleiding stelt Christus het wereldleven in het teken der verwachting. Door dit uitleiden, dit bewust scheiding maken, zet hij de geschiedenis in de groote crisis. Het vleeschelijk Jodendom, de menschen van het uitwendig verbond laat hij achter; hij maakt de banden aan hen los; hij neemt zijn kerk mee. Mee naar buiten; de poort achter hem, en achter haar dicht!

Voor de laatste maal hebben zijn voetstappen in Jerusalem gestaan. Eenmaal werd hij hier met Hosanna's ingehaald. Nu is er niemand om hem zijn eer te geven, terwijl hij op weg is naar den troon. Niemand? Hoor, de engelenkoren stemmen al aan, want de poorten des hemels zullen voor hem den hoog verhoogen. En hier is zijn Kerk, die hij veilig leidt.

Nog eenmaal gaat de Heiland door het diepe, somber-beschaduwde dal van Kedron, maar het smart hem nu niet meer; het zonnelicht der eeuwige glorie straalt hem tegemoet. Nu wordt Psalm 110 aan hem vervuld: Hij zal op den weg uit de beek drinken; daarom zal hij het hoofd omhoogheffen.

Op dien weg gaat zijn kerk mee. Hij kocht haar met zijn bloed. Hij leidt haar. Al gaat hij straks scheiden, hij blijft eeuwig haar Schutsheer en Behoeder, haar Koning. Niet tot in, maar tot aan Bethanië leidt de Meester. Hij heeft nu geen aardich Bethanië meer noodig om te rusten. Het vaderhuis wacht. Op den Olijfberg opent zich de deur tot de heerlijkheid.

Dertig meter beneden ligt Jerusalem, nu blinkend in de morgenzon. Muren, torens, paleizen; gaarden en hoven, en boven alles uit de statige

tempel! Hoe dikwijls heeft Jezus hier gestaan, toen de groote crisis zich ging voltrekken, tusschen de stad des grooten Konings en den Zoon des grooten Konings, die buitengeworpen zou worden. Eerst scheen de stad het te winnen met haar haat, en haar kruis en haar vloekbede over zich en haar kinderen. Maar de eindtriumf is aan hem. Hier. Waar hij zijn kerk bij zich heeft. En zegnend van haar heengaat om haar gezegend achter te laten. Hier heeft Jezus gebeden om den vrede van Jerusalem. Hier heeft hij over haar geweend. Jerusalem, gij hebt niet gewild! Uw huis worde u woest gelaten.

Nu, in deze uitleiding trekt Christus de lijn van het oordeel dóór. Tusschen geloof en ongeloof. Tusschen schijnvroomheid en zielsverband aan hem. Tusschen de geveinsden en de Gemeente Gods.

Die crisis wordt op elken Hemelvaartsdag hernieuwd. Ook onder ons. Dan is het opnieuw de vraag, of wij wel waarlijk behooren onder de kerk, die mee uitgeleid is naar de glorie van haar Heiland en Koning, om er straks in te deelen, en nu reeds; of dat wij blijven binnen de muren en poorten van een uitwendig Jerusalem, waar het doode Schriftgeloof is, en de rechtzinnige formules, de teksten en het zuivere ritueel, en de rijkdom aan vermeende rechtzinnigheid, waar de werkeilige offers nog rooken, en het geklank der tempelzangen gehoord wordt, en de gerustheid heerscht der „bezitters”! Maar Christus is er buiten.

Want alleen de uitgeleiden zijn de ingeleiden.

Zij gaan mee ten hemel in, en erven koninkrijken. Maar vóórdien worden zij ook teruggeleiden.

Om in het Jerusalem vol steenen huizen en steenen harten te prediken: bekeert u!

De genaderoop in het woestgelaten huis!

Opdat óók op die puinhoopen het geestelijk gebouw van Christus' ware Kerk nog rijze.

Zoo laat ons dan tot hem uitgaan, buiten de legerplaats, zijn smaadheid dragende.

Opdat we ook met hem mogen gekroond worden.

Met heerlijkheid en eer.

Want hij die uitleidt naar Bethanië, leidt ook binnen in het eeuwig vaderland, in het nieuw Jerusalem.

Waar geen scheiding meer is tusschen binnen en buiten, tusschen tempelbouwers en kerkstichters.

Waar geen uitleiding meer noodig is.

Want „de zangers, gelijk de speellieden, en al mijn fonteynen zullen binnen u zijn”.

F. C. M.

Is de N.S.B. Christelijk? (I)

Redenen voor bespreking van de vraag.

Het zal, vertrouw ik, niet te zeer verwonderen, indien ik in deze rubriek de vraag aan de orde stel, of de N(ationaal) S(ocialistische) B(eweging) christelijk is. Zeker, er is veel te zeggen voor het thuisbrengen van dit onderwerp onder de rubriek „Uit het Politieke en Sociale Leven”. Maar aan den anderen kant pleit er ook zeer veel voor het afstaan van de kolommen van deze rubriek.

Immers, reeds dadelijk is daar de vraag van de kerk en de N. S. B. Onlangs nog herinnerde ik eraan, hier, in verband met wat „Volk en Vaderland” had geschreven over het rapport der classis Leiden. Ik citeerde daar de veelbeteekenende uitspraak van de N. S. B., dat haar „ethiek”, „identiek” was met „de christelijke”, en trachtte even te doen zien, op welke gronden zij de uitspraak der classis Leiden meende als waardeloos op zij te kunnen werpen. Maar sedert vraagt de zaak al meer de aandacht; kerkeraden zien zich steeds weer geplaatst voor de noodzaak van praktische bemoeienis met leden der N. S. B.; de N. S. B. spreekt zich in haar organen ook harerzijds over de verhouding tot de kerk uit; en nog pas heeft in zijn Landdagrede („Volk en Vaderland”, 5 Mei 1934) de Heer Mussert, leider der beweging, zijn volgelingen vermaand (maar vermanen beteekent in dezen kring doorgaans: bevelen): „doet Uw plicht in de N. S. B. en daarnaast: houdt Uw geloof hoog, laat U daarvan niet afdringen. Wees een voorbeeld in de toepassing van de beginselen van Uw geloof. Verwaarloost Uwe kerkelijke plichten niet”. Ja wel. Maar er zijn er ettelijken — onder wie ook ik — die de meening toegedaan zijn, dat „de beginselen” van „ons geloof” elk meedoen aan de N. S. B. ten eenenmale verbieden; en dat wie zich hier laat opzweepen tot de „daad”, dit in elk geval doet in strijd met zijn geloof. Immers: doet hij de „daad”, zonder dat hij ze heeft willen „verstaan” uit het erachter liggende beginsel, zelf dan weer getoetst aan Gods Woord, dan bezondigt hij zich voor God, die geen daden van ons verlangt, geen „dadens” aan ons toestaat, welke niet verantwoord zijn naar de wet Gods voor het denken, voor het nuchtere

door geloof verkregen, alle dingen „toetsende”, en daarna slechts het goede behoudende inzicht. En doet hij de „daad” met bewuste aanvaarding van de „welbedoachte”, „levens- en wereldbeschouwing”, die hier officieel wordt verdedigd, nu, dan heeft hij daarmee een beschouwing aanvaard, welke vierkant ingaat tegen wat hem in het geloof heilig is; welke de duidelijke kenmerken draagt van verloochening van wat den gereformeerden belijder, die inderdaad belijder is, lief is als het leven. Natuurlijk — indien het bewijs voor het laatste beweren geleverd worden kan.

Hierom heeft het zijn reden, deze zaak eens wat uitvoeriger dan den voorgaanden keer aan te snijden in deze rubriek. Temeer, waar men — gelukkig — nog vertrouwen mag, dat er onder de frissche jongens, die zich hebben laten meertrekken achter het zoo suggestieve vaandel — te suggestiever, naarmate het aan de publieke straatverlooning onttrokken werd van hooger hand — nog heel wat zijn, die tot bezinning zullen komen, zoodra ze werkelijk zullen hebben ingezien, dat de beweging, de Beweging, spreekt, en leert, en handelt in strijd met het christendom.

Om die menschen is het me hier dan ook mede te doen. Eer zij, onder den indruk van de Landdag-klachten des Heeren Mussert, klachten b.v. over „gewelenssterreure”, zich laten inpalmen voor de beweging, die „de groote beginselen en de hervormingsgedachten” van Duitschland (Hitler) en Italië (Mussolini) niet zonder gewelenssterreure zal kunnen „verwerklijken”, „in nederlandschen geest”, wil ik onder hen diegenen, die nog nadenken, vragen, zich te bezinnen.

Daarbij mag men van hen vorderen, dat ze eerlijk zijn. En dat ze ook eerlijkheid zullen eischen van wie ze voor zich uit doen gaan. „Hou zee”...

Tot dit betrachten der eerlijkheid reken ik ook dit, dat ze weigeren zullen, te zeggen: houd ons niet op met langademige redeneeringen over de beginselen, praal ons niet over den filosofischen, of theologischen „achtergrond” van de N. S. B., want daarmee hebben we niet te maken, en wij kunnen de groote „daad” wel doen, zonder het met die filosofisch-theologische „Begründung” eens te zijn, zonder ons daarover het hoofd te breken. Ik zeg: zóó kunnen zij niet spreken, als ze eerlijke, frissche kerels zijn. Want zóó te spreken, beteekent, om te beginnen, éclatante „ongehoorzaamheid” aan den „leider” en aan de „leiding”. Zóó te spreken, beteekent óók: een streep te halen door officiële, voor de oogen van het volk verrichte handelingen der leiders. Zóó te spreken beteekent een slag in het gezicht van de Heeren van het Hoofdkwartier, Oude Gracht 351, Utrecht.

Immers, dit Hoofdkwartier heeft officiële geschriften over ons volk uitgestrooid, officiële brochures in de zwart-roode omslagen, die de bedoeling hebben (IV, 13) „misverstandten recht te zetten” en tegelijk ook „zwart op wit te omschrijven, wat het Nederlandsche Nationaal-Socialisme (Fascisme)... wil”. De brochures zijn nog in het laatste nummer (IV) aangediend als een „serie” (bl. 13); ze zijn dus als geheel op te vatten. Om IV te verstaan, moet men III kennen, en II en I; en ieder is daartoe verplicht, ieder wordt door het Hoofdkwartier daartoe opgeroepen, als hij eerlijk de N. S. B. beoordeelen wil. De serie is één geheel; er is nog geen enkel nummer uitgelicht, of officieel, in zwart-roode communiqué's officieel verloochend.

Welnu, we lezen in één van die officiële brochures, dat de „dadens”, die de beweging „zal voortbrengen, zullen worden gedragen door een ernstige en weloverwogen wereld- en levensbeschouwing”. Dat is mannen-taal; nietwaar jongelui? Ja zeker, en ge moet niet zeggen: dat is ons te abstract, want het Hoofdkwartier wil anders. Hoor maar: „voor handhaving van den nationaal-socialistischen staat zal degelijke, ethische opvoeding der jeugd een eerste vereischte zijn; deze opvoeding dient te berusten op een wel-doordachte wereld- en levensbeschouwing, in haar diepsten grond dus op zuiver doordachte filosofie”. Jongelui, als dat geen humbug des Hoofdkwartiers is, en uw uitgestoken groot-handen werpen deze onderstelling immers verre van u, dan is het ernst. Maar dan móét ge ook luisteren naar deze „zuiver doordachte filosofie” (III, 5). Anders is uw grootgebaar kwajongenswerk. Men vraagt van u, officieel wordt het verzeerd, het „centrale beginsel” van de beweging te aanvaarden; het Hoofdkwartier „verwacht”, dat een ieder, die tot de beweging toetreedt, dit doet (III, 4). Welnu, „waar onze nationaal-socialistische beweging tot een lange reeks van gecompliceerde handelingen zich heeft te ontwikkelen, waar zij op het gebied van moraal, cultuur, economie en staatkunde zich zal moeten doen gelden, daar hebben we” — aldus het Hoofdkwartier — „daar hebben we bij dit uitwerken van ons beginsel ons daarin eerst te verdiepen, en het als staatswetenschap en staatsphilosophie te rechtvaardigen en te verdedigen. De waarheid van ons staatsideaal hebben we te bewijzen, om dit dan als welbegrepen ideaal door een

aanvall
brengen, e
uiting van
zame eer
aldus spr
staat hi
Hou zee;
achtergron
van dezel
ken bester
lijkheid o

Nu we
overwegin
de oogen
onbetwist
„zedelijk
wij hier
gronden d
legd, in h

Ik gelo
Om te b
ons daarto
even, dat
achter de
handelende
cistische)
even, dat
of vermo
in zulk ee
verdacht
„Leiders”
Brochure
manier,
ken. Dat
serieus
om aan d
heid te bi
staan voor

Op dit p
Over en w

Toen on
(„Volk en
ons reeds
om aan te
classis Le
N. S. B. h
men moet
vonnis str
kan men n
deze broch
rapport de
(die het c
brochure
echter wel
nemen is
deloos”.

Nu is h
kelijke han
vertraagde
natuurlijk
gegeven
ciele b
zijn heele
deze leer
hoofd blijk
te geven, c
III herro
verschijning
woord geve

Indien h
loos is, me
schuiven, d
brengen; v
niet herro
slechts re
punten de

Dat ik c

Deze we
een avond
aan de vra
Bij de daa
twee leden
den in die
huns inzien
de veroon
spreker vr
wenschte u
in die bre
werd gepre

Ik verge
rekening h
feit voor o
verklaring
personen op
Immers, ze
op. De vraa
die zóó ge
ciele be
hoofdkwart
de N. S. B.
dan is het
zonder wel
heid van c
persoonlijk
men hen n
ook in en
die zwart-r
van de „
„tactiek” na
uit een ha